

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO
KONTROLĖS SKYRIUS**

**PAŽYMA
APIE 2020 METŲ POLITINIŲ PARTIJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ
PATEIKIMĄ**

2021 m. balandžio 7 d. Nr. 3-60 (1.2)
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo (toliau – PPI) 23 straipsnio 2 ir 5 dalis, politinės partijos kiekvienais metais, ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos, pateikia Vyriausiajai rinkimų komisijai (toliau – VRK) patvirtintą praėjusių kalendorinių metų politinės partijos finansinių ataskaitų rinkinį (finansinės būklės ataskaitą, veiklos rezultatų ataskaitą, finansinių ataskaitų aiškinamąjį raštą) ir politinės partijos veiklos finansavimo ataskaitą, kurioje nurodomi politinės partijos veiklos finansavimo šaltiniai ir išlaidos, taip pat informacija apie paskleistą politinę reklamą ir jos finansavimo šaltiniai, valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo ataskaitą, auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų, jeigu ji privaloma, bei politinės partijos narių mokesčių registracijos žurnalą.

Politinių partijų finansinės ataskaitos sudaromos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 1K-443 patvirtintose Pelno nesiekiančių juridinių asmenų buhalterinės apskaitos, finansinių ataskaitų, veiklos ataskaitos, metinės ataskaitos rengimo ir neatlygintinai gauto turto ir paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo taisyklėse nustatyta tvarka.

2021 m. vasario 10 d. politinėms partijoms buvo išsiųstas priminimas (reg. Nr. 2-133(7.9.) dėl finansinių ataskaitų rinkinio ir kitų dokumentų pildymo ir pateikimo VRK.

Politinė partija, per kalendorinius metus gavusi didesnę kaip 200 VMDU dydžio pajamų sumą, tai yra 271 800 Eur, privalo su audito įmone / auditoriumi sudaryti politinės partijos patikrinimo sutartį (PPI 25 straipsnio 1 dalis).

Finansinių ataskaitų rinkinius pateikusios politinės partijos

Eil. Nr.	Politinė partija	Finansinių ataskaitų rinkinio gavimo VRK data	Auditoriaus ataskaita dėl pastebėtų faktų
1.	Centro partija-tautininkai (buv. Lietuvos centro partija, Centro partija „Gerovės Lietuva“)	2021-03-24	neprivaloma
2.	Darbo partija	2021-03-10	2021-03-10
3.	„Drąsos kelias“ politinė partija	2021-03-05	neprivaloma
4.	KARTŲ SOLIDARUMO SĄJUNGA – SANTALKA LIETUVAI (buv. KARTŲ SOLIDARUMO SĄJUNGA)	2021-03-09	neprivaloma
5.	Krikščionių sąjunga	2021-03-15	neprivaloma
6.	Laisvės partija	2021-03-15	neprivaloma

Eil. Nr.	Politinė partija	Finansinių ataskaitų rinkinio gavimo VRK data	Auditoriaus ataskaita dėl pastebėtų faktų
7.	Lietuvių tautininkų ir respublikonų sąjunga	2021-03-26	neprivaloma
8.	Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partija	2021-03-31	neprivaloma
9.	Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga	2021-03-15	2021-03-15
10.	Lietuvos liaudies partija	2021-03-17 ¹	neprivaloma
11.	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	2021-03-15	2021-03-15
12.	Lietuvos socialdemokratų darbo partija	2021-03-12	neprivaloma 2021-03-12
13.	Lietuvos socialdemokratų partija	2021-03-12	2021-03-12
14.	Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga	2021-03-15	2021-03-15
15.	Lietuvos žaliųjų partija	2021-03-12	neprivaloma
16.	Nacionalinis susivienijimas	2021-03-15	neprivaloma
17.	Partija „Jaunoji Lietuva“	2021-03-15	neprivaloma
18.	Partija „Laisvė ir teisingumas“ (buv. Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai))	2021-03-15	neprivaloma
19.	Partija LIETUVA – VISŲ (buv. Emigrantų partija)	2021-03-22 ²	neprivaloma
20.	Partija Tvarka ir teisingumas	2021-03-05	neprivaloma
21.	Politinė partija „Lietuvos sąrašas“	2021-03-15	neprivaloma
22.	Politinė partija „Profesinių sąjungų centras“	2021-03-05	neprivaloma
23.	Politinė partija Rusų aljansas	2021-03-05	neprivaloma
24.	Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai	2021-03-15	2021-03-15
25.	Žemaičių partija	2021-03-12	neprivaloma

Iki paskutinės finansinių ataskaitų rinkinių pateikimo dienos, tai yra iki 2021 m. kovo 15 d., gauta 21 finansinių ataskaitų rinkinys, Lietuvos liaudies partijos finansinių ataskaitų rinkinys gautas paštu kovo 17 d., Partijos LIETUVA – VISŲ – paštu kovo 22 d. Šie 2 rinkiniai VRK informacinėje sistemoje (toliau – VRK IS) patvirtinti laiku ir išsiųsti VRK laiku – iki kovo 15 d.

Centro partija-tautininkai finansinių ataskaitų rinkinį VRK IS patvirtino ir pateikė VRK pavėluotai – kovo 24 d. Pažymėtina, kad 2021 m. kovo 22 d. Centro partijai-tautininkams išsiųstas papildomas priminimas (reg. Nr. 2-286(7.9) apie finansinių ataskaitų rinkinio pateikimą.

Lietuvių tautininkų ir respublikonų sąjunga finansinių ataskaitų rinkinį VRK IS patvirtino 2021 m. kovo 18 d. ir pateikė VRK pavėluotai – kovo 26 d.

Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partija finansinių ataskaitų rinkinį VRK IS patvirtino laiku (2021 m. kovo 15 d.), bet pateikė VRK pavėluotai (2021 m. kovo 31 d.).

Auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų turėjo pateikti ir laiku pateikė 6 politinės partijos. Be šių partijų, Lietuvos socialdemokratų darbo partija pateikė Auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų, nors per 2020 metus buvo gavusi mažesnę kaip 200 VMDU dydžio pajamų sumą.

VRK pateikti finansinių ataskaitų rinkiniai, valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo ataskaitos, politinių partijų veiklos finansavimo ataskaitos, auditorių ataskaitos dėl pastebėtų faktų

¹ VRK IS patvirtintas ir išsiųstas laiku, kovo 15 d.

² VRK IS patvirtintas ir išsiųstas laiku, kovo 15 d.

paskelbti VRK interneto svetainėje³. Informacija atnaujinama gavus naujai teikiamus ar patikslintus dokumentus.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2021 m. kovo 3 d. rašte Nr. (1.16E) 7R-1213 „Dėl politinių partijų narių sąrašų“ pateiktas politinių partijų, kurios Teisingumo ministerijai iki 2021 m. kovo 1 d. pateikė narių sąrašus, sąrašas ir nurodyta, kad šie sąrašai atitinka PPĮ reikalavimus. Politinių partijų sąraše nurodytos 22 politinės partijos, kurios atitinka PPĮ reikalavimus dėl narių skaičiaus.

Visos Teisingumo ministerijos rašte nurodytos PPĮ reikalavimus atitinkančios politinės partijos VRK pateikė 2020 metų finansinių ataskaitų rinkinius. Lietuvos liaudies partija ir politinė partija Rusų aljansas VRK pateikė finansinių ataskaitų rinkinį, nors Teisingumo ministerijai nebuvo pateikusios savo narių sąrašo. Finansinių ataskaitų rinkinių VRK, išskyrus Partiją Tvarka ir teisingumas, nepateikė teisinį statusą „likviduojamas“ turinčios Lietuvos politinių kalinių partija, Lietuvos rusų sąjunga ir Tautos vienybės sąjunga.

Siūloma pripažinti, kad Centro partija-tautininkai, Kovotojų už Lietuvą sąjunga, Lietuvių tautininkų ir respublikonų sąjunga, Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partija, iki 2021 m. kovo 15 d. nepateikusios 2020 metų finansinių ataskaitų rinkinių ir jų priedų, pažeidė PPĮ 23 straipsnio 5 dalį.

Informacija apie 2020 metų finansinių ataskaitų rinkiniuose pateiktus duomenis apie politinių partijų gautas lėšas, jų panaudojimą, nepriklausomo auditoriaus patikrinimus

1. Dėl partijų gautų lėšų. Politinių partijų veiklos finansavimo ataskaitų dalyje „Lėšos iš finansavimo šaltinių“ iki 2021 m. balandžio 2 d. finansinius ataskaitų rinkinius pateikusios ir juos tikslinusios politinės partijos nurodė 2020 metais gavusios daugiau kaip 9,89 mln. Eur pajamų. Didžiausią dalį (76,68 proc.) sudaro valstybės biudžeto asignavimai.

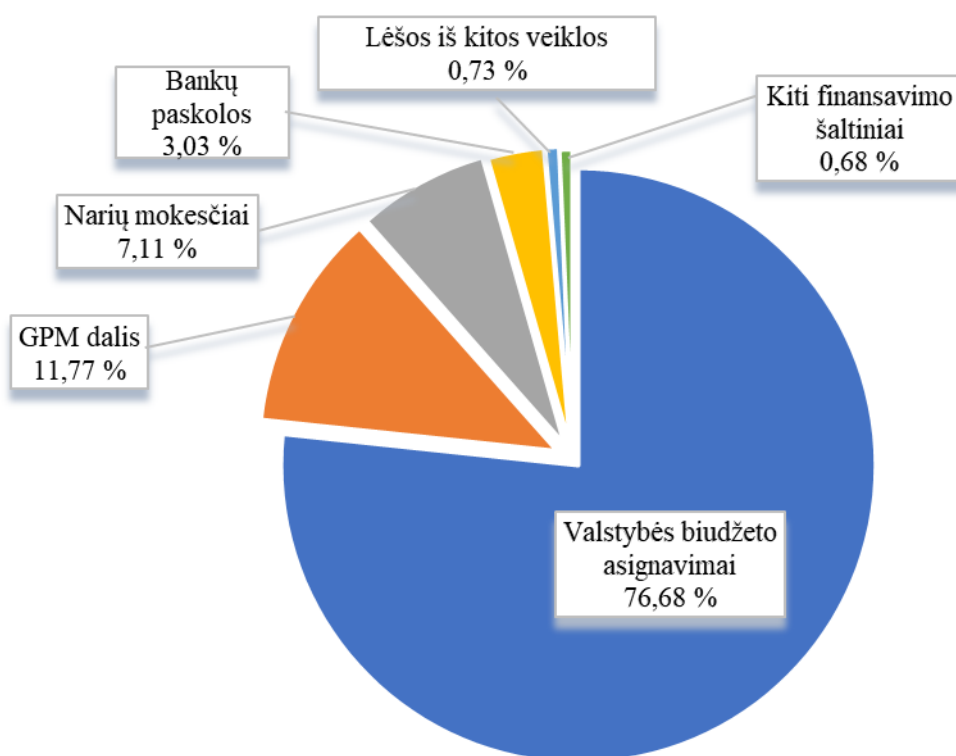
Politinių partijų 2020 metais gautos lėšos

Eil. Nr.	Finansavimo šaltiniai	Suma, Eur	Proc.
PPĮ nustatyti finansavimo šaltiniai		9 829 422,70	
1.	Valstybės biudžeto asignavimai	7 588 379,00	76,68
2.	VMI partijai pervesta gyventojų savanoriškai skirta metinio pajamų mokesčio dalis	1 164 916,79	11,77
3.	Politinių partijų narių mokesčiai	703 819,91	7,11
4.	Bankų paskolos	300 000,00	3,03
5.	Lėšos iš kitos veiklos	72 307,00	0,73
6.	Palūkanos už banko sąskaitoje esančias lėšas	0,00	0,00
Kiti finansavimo šaltiniai		67 048,60	0,68

³ <https://www.vrk.lt/2020-far>

Eil. Nr.	Finansavimo šaltiniai	Suma, Eur	Proc.
7.	Politinės kampanijos lėšų likučiai	31 620,75	
8.	Kita	26 695,95	
8.1.	Kandidatų įnašai užstatams	12 918,00	
8.2.	Fizinių asmenų parama	8 074,00	
8.3.	Subsidija darbo užmokesčiui kompensuoti	5 013,95	
8.4.	Grąžinta permoka už prekes / paslaugas	690,00	
9.	Grąžintas ankstesniais metais sumokėtas rinkimų užstatas	8 731,90	
Iš viso lėšų		9 896 471,30	100,00

Politinių partijų 2020 metais gautų lėšų struktūra

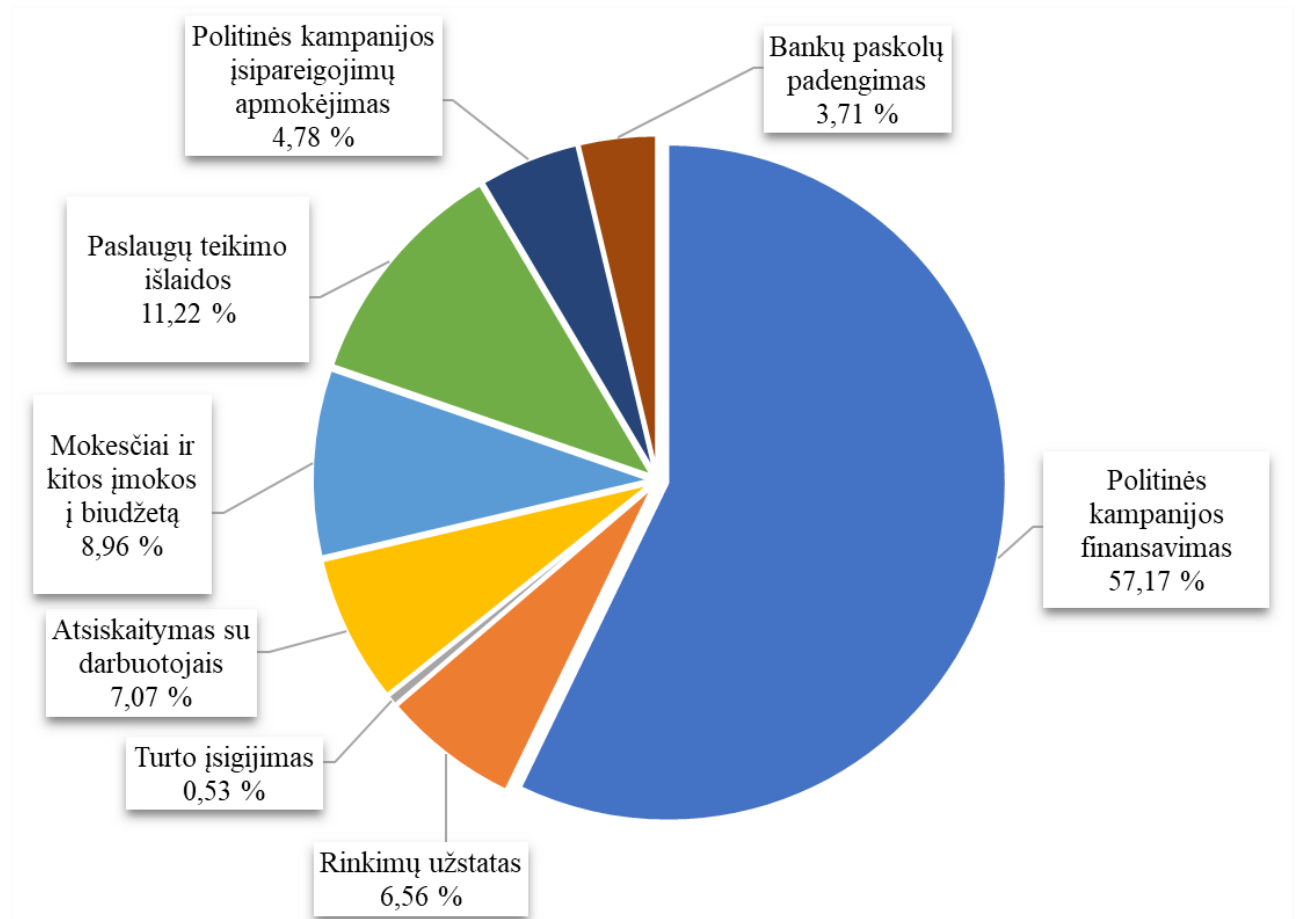

2. Dėl valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo. Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu patvirtinti valstybės biudžeto asignavimai politinėms partijoms sudarė 6 000 000 Eur, iš jų 498 000 Eur pagal PPĮ 21 straipsnio 6 dalį, tai yra po Seimo rinkimų įregistruotoms naujoms politinėms partijoms, turinčioms savo atstovų laisva valia sudarytas frakcijas Lietuvos Respublikos Seime. 2020 m. valstybės biudžeto asignavimai skirti 9 politinėms partijoms, bendra suma – 5 502 000 Eur ir vienai partijai pagal PPĮ 21 straipsnio 6 dalį – 246 325 Eur.

„Drašos kelias“ politinė partija 2020 metais valstybės biudžeto asignavimų negavo, tačiau jų buvo gavusi anksčiau ir ataskaitinių metų pradžioje nurodė turėjusi biudžeto asignavimų likutį. Centro partija-tautininkai, Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga, Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis, Lietuvos socialdemokratų darbo partija, Lietuvos socialdemokratų

partija, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga, Partija Tvarka ir teisingumas ir Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai nurodė, kad 2020 metais panaudojo daugiau, negu tais pačiais metais gavo valstybės biudžeto asignavimų. Iš viso 2020 metais panaudota 9 132 108,63 Eur valstybės biudžeto asignavimų. Daugiausia – politinėms kampanijoms finansuoti (56,85 proc.) ir politinėms partijoms suteiktų paslaugų išlaidoms apmokėti (11,16 proc.).

Politinėms partijoms 2020 m. skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimas

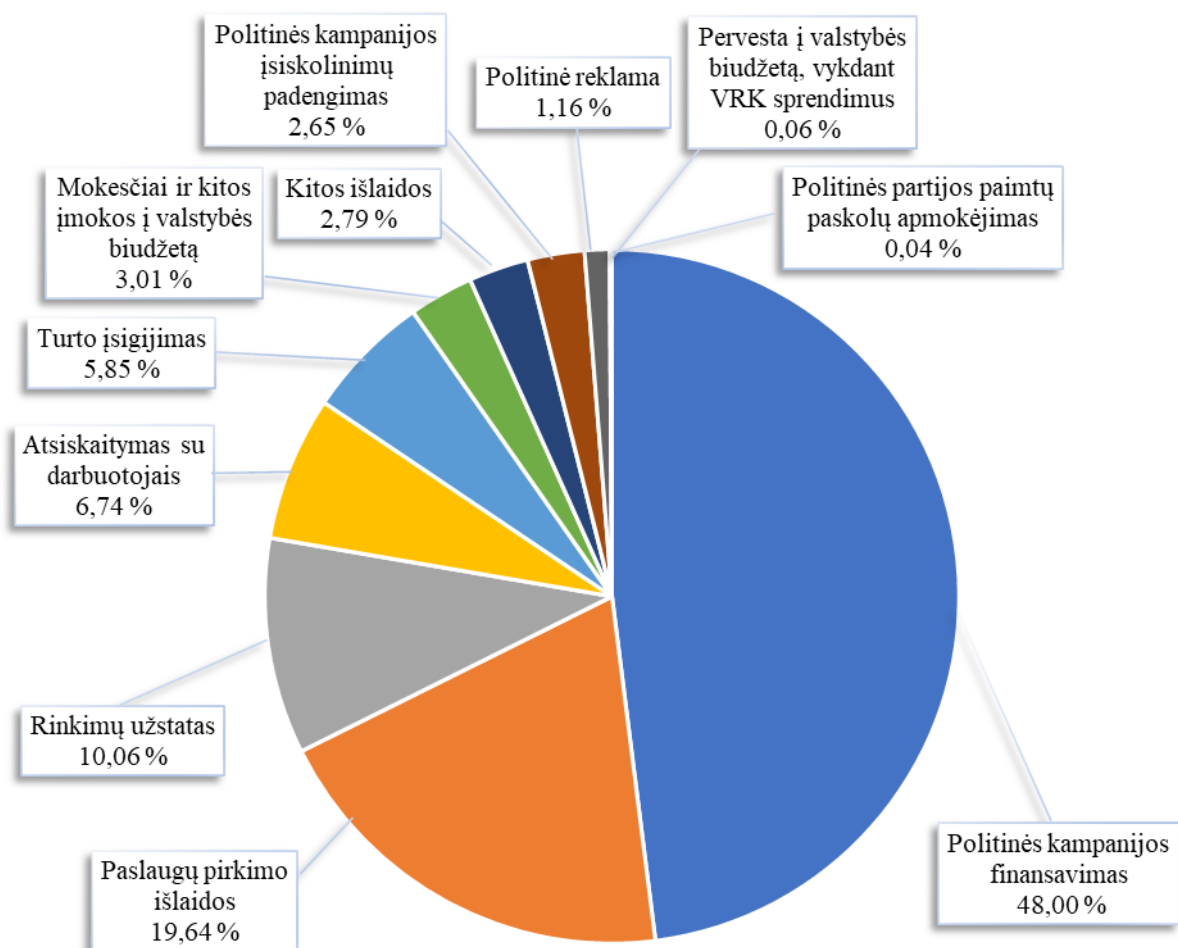
3. Dėl apmokėtų išlaidų iš einamųjų banko sąskaitų. Politinių partijų veiklos finansavimo ataskaitų dalyje „Išlaidos“ iki 2021 m. balandžio 2 d. finansinius ataskaitų rinkinius pateikusios ir tikslinusios politinės partijos nurodė 2020 metais iš „Kitų sąskaitų“ apmokėjusios daugiau kaip 2,35 mln. Eur išlaidų. Didžiausią dalį (48 proc.) sudaro politinės kampanijos finansavimas.

Politinių partijų 2020 metais apmokėtos išlaidos

Eil. Nr.	Išlaidų straipsniai	Suma, Eur	Proc.
1.	Politinės kampanijos finansavimas	1 129 554,50	48,00
2.	Paslaugų pirkimo išlaidos	462 228,44	19,64
2.1	Kitos paslaugos	270 302,12	
2.2	Ilgalaikio turto nuoma ir remontas	56 290,64	
2.3	Komunalinės paslaugos	42 935,60	
2.4	Transporto paslaugos	36 968,00	

Eil. Nr.	Išlaidų straipsniai	Suma, Eur	Proc.
2.5	Teisinės paslaugos	30 053,14	
2.6	Ryšių paslaugos	25 461,14	
2.7	Audito paslaugos	217,80	
3.	Rinkimų užstatas	236 755,60	10,06
4.	Atsiskaitymas su darbuotojais	158 505,06	6,74
5.	Turto įsigijimas	137 698,78	5,85
5.1	Ilgalaikio turto įsigijimas	13 748,62	
5.2	Trumpalaikio turto įsigijimas	123 950,16	
6.	Mokesčiai ir kitos įmokos į valstybės biudžetą	70 904,00	3,01
7.	Kitos išlaidos	65 583,92	2,79
8.	Politinės kampanijos įsiskolinimų padengimas	62 329,36	2,65
9.	Politinė reklama	27 343,54	1,16
10.	Pervesta į valstybės biudžetą, vykdant VRK sprendimus	1 482,00	0,06
11.	Politinės partijos paimtų paskolų apmokėjimas	926,00	0,04
Iš viso apmokėtų išlaidų		2 353 311,20	100,00

Politinių partijų išlaidų apmokėjimas iš einamųjų banko sąskaitų

4. Dėl partijų išlaidų politinei reklamai. Politinės partijos veiklos finansavimo ataskaitoje reklamos išlaidas nurodė 9 partijos iš 25. Bendra 2020 m. politinei reklamai skirtų lėšų suma sudaro 87 312,59 Eur. 52 proc. šios sumos buvo apmokėta valstybės biudžeto asignavimų lėšomis

(45 346,12 Eur), 43 proc. – iš einamųjų sąskaitų (37 737,72 Eur), 5 proc. liko neapmokėta (4 228,75 Eur). Politinės reklamos apmokėjimo kitų šaltinių lėšomis atvejų nenurodyta.

Didžiausia dalis išlaidų (43 proc.) skirta kitomis priemonėmis (pavyzdžiui, ženkliai, marškinėliai, kepurėlės, maketavimo paslaugos ir pan.) skleistai politinei reklamai (37 761,51 Eur), 37 proc. (32 072,11 Eur) – reklamai spaudoje, 13 proc. (11 367,93 Eur) – lauko reklamai, 7 proc. (6 111,04 Eur) – reklamai internete apmokėti. Politinės reklamos skleidimo radijuje ar televizijoje politinės partijos nedeklaravo. 26 943,82 Eur išlaidos politinei reklamai nurodytos kaip susijusios su 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politine kampanija.

5. Dėl gyventojų pajamų mokesčio. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI), atsakydama į VRK raštą, 2021 m. kovo 24 d. pateikė informaciją (reg. Nr. 1-521(7.9), kad 2020 metais 25 politinėms partijoms pervedė gyventojų metinio pajamų mokesčio dalį – 1 164 978 Eur. Palyginus VMI pateiktus duomenis apie politinėms partijoms pervestas lėšas pagal gyventojų pateiktus prašymus su partijų veiklos finansavimo ataskaitose pateikta informacija, nustatyta, kad partijos nurodė 1 164 917 Eur, tai yra 61 Eur mažiau, negu nurodė VMI. Skirtumo suma 61 Eur yra Kovotojų už Lietuvą sąjungos gauta gyventojų metinio pajamų mokesčio dalis (finansinių ataskaitų rinkinys nepateiktas).

6. Dėl narių mokesčių. 23 politinės partijos pateikė Narių mokesčių registracijos žurnalus (toliau – Žurnalas), 19 iš jų nurodyta gavus pajamų iš narių mokesčių. Priimta narių mokesčių bendra suma sudaro 703 819,91 Eur, tai yra 191 844,01 Eur, arba 37,47 proc., daugiau negu 2019 metais. Priimtų narių mokesčių bendros sumos didėjimas (18,9 proc.) buvo nustatytas ir 2019 metais, lyginant su 2018 metais.

Ketrios politinės partijos (Partija „Jaunoji Lietuva“, Partija Tvarka ir teisingumas, Politinė partija „Profesinių sąjungų centras“, Žemaičių partija) savo aiškinamuosiuose raštuose nurodė, kad 2020 metais nerinko partijos narių mokesčių, Partija Tvarka ir teisingumas pateikė tuščią Narių mokesčių registracijos žurnalą. Politinės partijos Rusų Alijansas aiškinamajame rašte nenurodyta informacija dėl narių mokesčių rinkimo, taip pat nepateiktas narių mokesčių registracijos žurnalas.

Partijų priimti narių mokesčiai

Eil. Nr.	Politinė partija	Mokėtojų skaičius	Suma, Eur	Nario mokesčio vidutinis dydis, Eur	Narių skaičius, nurodytas politinės partijos veiklos finansavimo ataskaitoje	Nario mokesčių mokėjusių narių skaičius, proc.
1.	Lietuvos socialdemokratų partija	6 439	200 086,02	31,07	15 406	41,80
2.	Lietuvos žaliųjų partija	94	117 614,50	1 251,22	2 260	4,16
3.	Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai	4 690	66 838,70	14,25	13 815	33,95
4.	Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga	968	48 709,69	50,32	2 112	45,83

Eil. Nr.	Politinė partija	Mokėtojų skaičius	Suma, Eur	Nario mokesčio vidutinis dydis, Eur	Narių skaičius, nurodytas politinės partijos veiklos finansavimo ataskaitoje	Nario mokestį mokėjusių narių skaičius, proc.
5.	Nacionalinis susivienijimas	321	42 314,47	131,82	2 130	15,07
6.	Laisvės partija	678	40 735,29	60,08	3 381	20,05
7.	Partija „Laisvė ir teisingumas“ (buv. Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai))	52	39 688,11	763,23	4 678	1,11
8.	Krikščionių sąjunga	38	32 450,00	853,95	2 533	1,50
9.	Partija LIETUVA – VISŲ (buv. Emigrantų partija)	6	31 460,00	5 243,33	4 314*	0,14
10.	Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	1 746	29 973,63	17,17	7 119	24,53
11.	„Drąsos kelias“ politinė partija	67	21 480,00	320,60	2 319*	2,89
12.	Lietuvos liaudies partija	18	13 615,00	756,39	2 708	0,66
13.	Darbo partija	627	9 402,50	15,00	11 000	5,70
14.	Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga	156	3 708,00	23,77	4 496	3,47
15.	Lietuvos socialdemokratų darbo partija	18	2 780,00	154,44	3 544	0,51
16.	KARTŲ SOLIDARUMO SĄJUNGA – SANTALKA LIETUVAI (buv. KARTŲ SOLIDARUMO SĄJUNGA)	238	1 116,00	4,69	3 251	7,32
17.	Centro partija-tautininkai (buv. Lietuvos centro partija, Centro partija „Gerovės Lietuva“)	8	1 074,00	134,25	4 024	0,20
18.	Lietuvių tautininkų ir respublikonų sąjunga	17	674,00	39,65	3 200	0,53
19.	Politinė partija „Lietuvos sąrašas“	1	100,00	100,00	2 001*	0,05
Iš viso		16 182	703 819,91	43,49	94 291	17,16

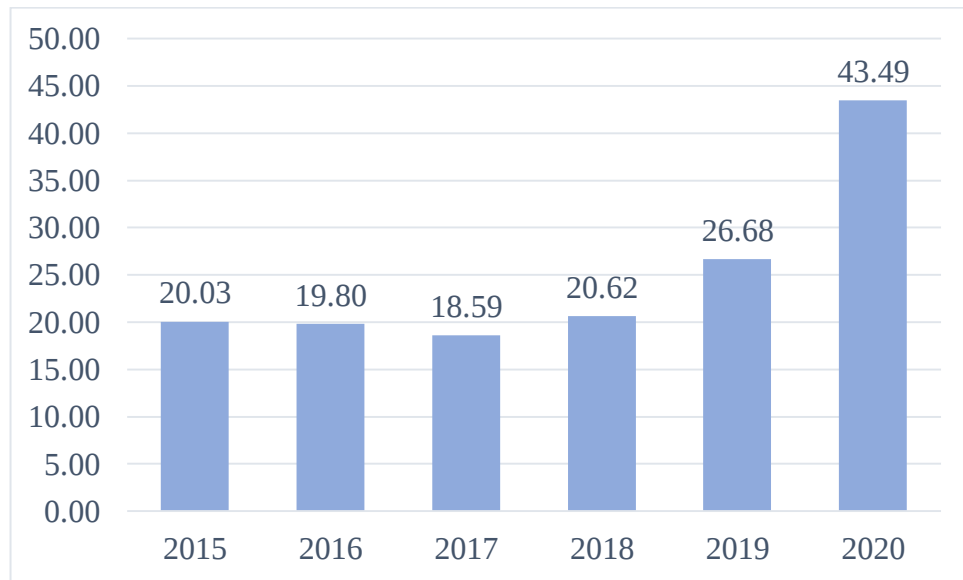
*- Šios partijos narių skaičiaus nepateikė, informacija rasta Teisingumo ministerijos interneto puslapyje⁴.

Visose politinėse partijose nario mokestį moka mažiau nei pusė jos narių (2019 metais dviejų partijų daugiau nei pusė narių mokėjo nario mokesčius). 5 partijų daugiau nei 20 proc. narių moka nario mokestį: Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga (45,83 proc.), Lietuvos socialdemokratų partija (41,80 proc.), Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (33,95 proc.), Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis (24,53 proc.), Laisvės partija (20,05 proc.). Daugiau nei 2 000 narių (minimalus partijos narių skaičius) mokestį moka tik 2 partijų nariai: Lietuvos socialdemokratų partija (6 439 nariai) ir Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (4 690 nariai). Net 6 partijų nario mokesčius moka mažiau nei 20 narių. Taigi, nario mokestis ir toliau lieka neišnaudotu finansavimo šaltiniu.

⁴ <https://tm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/politiniu-partiju-steigimas-ir-registravimas/politiniu-partiju-sarasai>

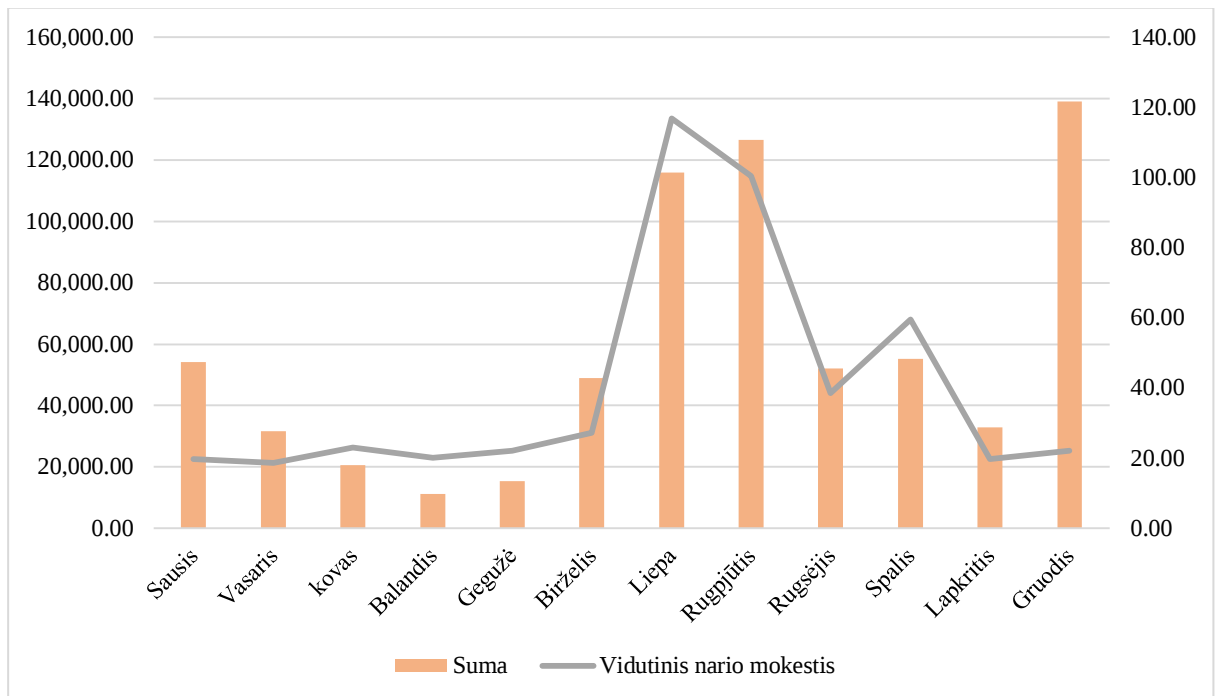
Lyginant su ankstesniais metais, padidėjo mokamas vidutinis nario mokestis.

Vidutinis nario mokestis

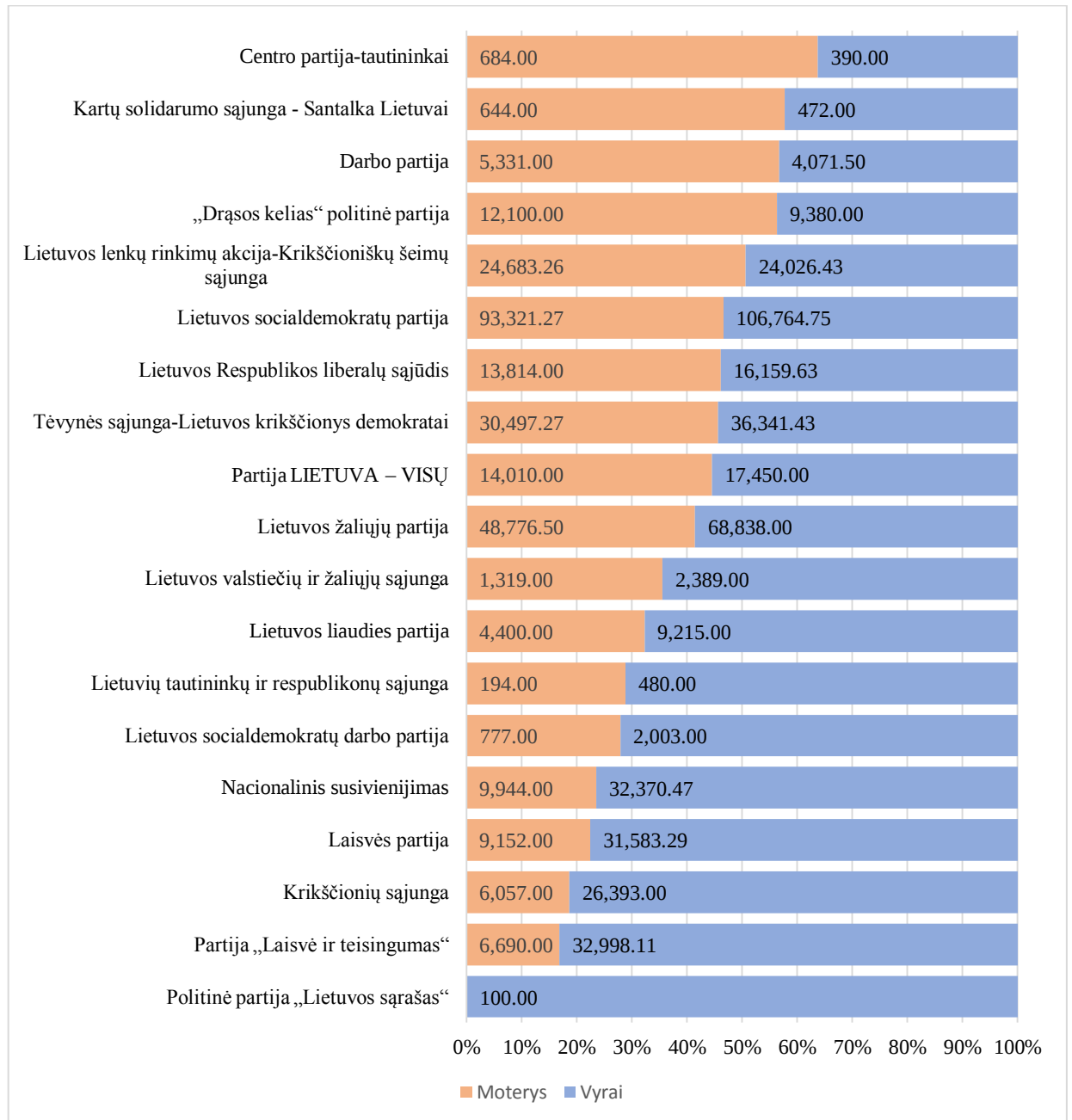

Daugiau nei pusė (54,22 proc.) visų nario mokesčių sumokėta per tris metų mėnesius: liepą (115 934,99 Eur), rugpjūtį (126 552,33 Eur) ir gruodį (139 141,06 Eur). Kitais mėnesiais sumokėta suma sudaro nuo 11 183,81 Eur (balandį) iki 55 192,06 Eur (spalį). Primintina, kad 2020 m. liepos–rugsėjo mėn. politinės partijos, dalyvavusios Seimo rinkimuose, mokėjo rinkimų užstatus. Didžiausi nario mokesčiai sumokėti liepos (116,87 Eur), rugsėjo (100,36 Eur) ir spalio (59,54 Eur) mėn. Kitais mėnesiais vidurkis kinta nuo 19,70 Eur (sausį) iki 38,64 Eur (rugsėį).

Sumokėtas nario mokestis pagal mėnesius

Vyrų ir moterų mokamo nario mokesčio santykis

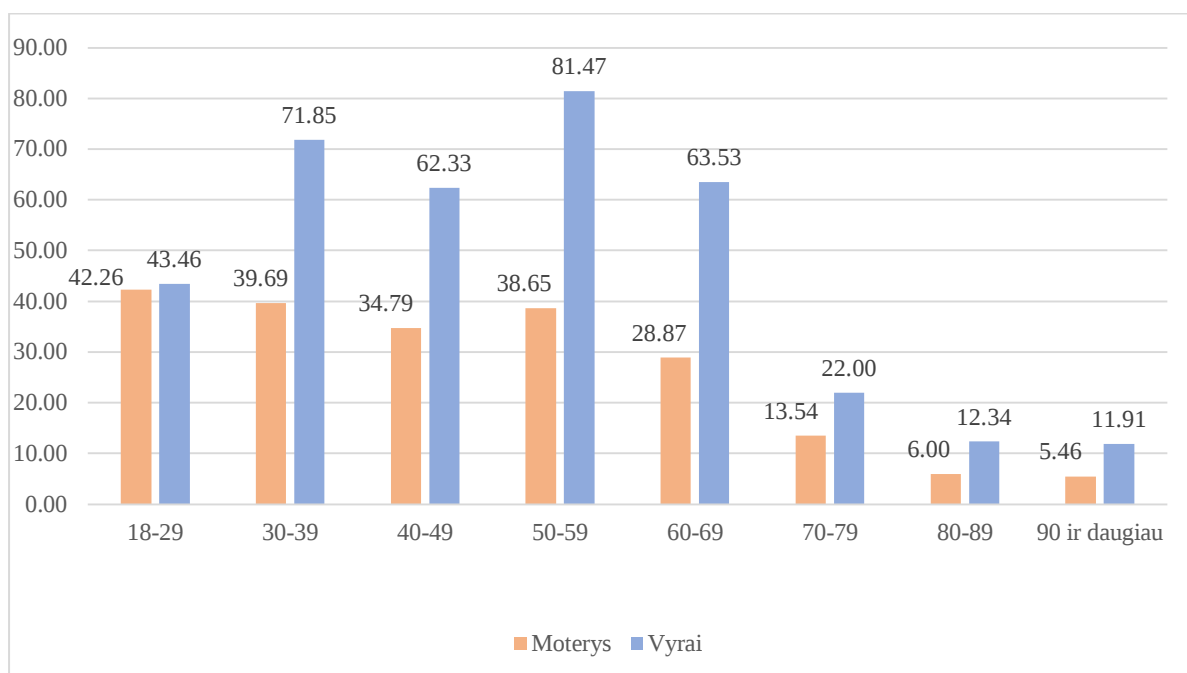
Žurnaluose partijos nurodė, kad nario mokestį mokėjo 9 017 moterų ir 7 165 vyrai. Vyrai mokėjo didesnę nario mokestį: vyrų sumokėto nario mokesčio vidurkis – 58,82 Eur, moterų – 31,32 Eur, bendra vyrų sumokėto nario mokesčio suma – 421 425,61 Eur, moterų – 282 394,30 Eur.

Daugiausia nario mokesčių sumoka 50–59 metų partijos nariai (3 738 nariai sumokėjo 208 666,24 Eur). Šio amžiaus kategorijos partijos narių mokamas didžiausias vidutinis nario mokestis (55,82 Eur), šioje amžiaus grupėje didžiausias skirtumas tarp vidutinio vyrų ir moterų mokamo nario mokesčio (42,83 Eur), mažiausias skirtumas (1,20 Eur) tarp 18–29 metų narių.

Vidutinis nario mokestis pagal amžių ir lytį

Amžius	Moterys			Vyrų			Iš viso		
	narių skaičius	vid. mokestis, Eur	suma, Eur	narių skaičius	vid. mokestis, Eur	suma, Eur	narių skaičius	vid. mokestis, Eur	suma, Eur
18–29	340	42,26	14 367,96	405	43,46	17 600,69	745	42,91	31 968,65
30–39	1 251	39,69	49 654,00	1 133	71,85	81 405,24	2 384	54,97	131 059,24
40–49	1 722	34,79	59 905,15	1 187	62,33	73 983,95	2 909	46,03	133 889,10
50–59	2 239	38,65	86 535,63	1 499	81,47	122 130,61	3 738	55,82	208 666,24
60–69	1 894	28,87	54 680,11	1 596	63,53	101 394,56	3 490	44,72	156 074,67
70–79	1 042	13,54	14 104,28	863	22,00	18 985,96	1 905	17,37	33 090,24
80–89	477	6,00	2 863,17	425	12,34	5 245,60	902	8,99	8 108,77
>90	52	5,46	284,00	57	11,91	679,00	109	8,83	963,00
Iš viso	9 017	31,32	282 394,30	7 165	58,82	421 425,61	16 182	43,49	703 819,91

Vidutinis nario mokestis pagal amžių ir lytį

6.1. Priimtų nario mokesčių dydis. PPI nurodyta, kad partijos narys gali sumokėti nario mokestį, neviršijantį 20 paskelbto praėjusių kalendorinių metų ketvirto ketvirčio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžių, tai yra leistinas nario mokesčio dydis 2020 metais buvo 27 180 Eur. 2020 metais nustatytas maksimalus leistinas nario mokesčio dydis nebuvo viršytas. Partijos nurodė nepriėmusios 32 751,49 Eur nario mokesčių, iš kurių 32 180,49 Eur sugrąžino sumokėjusiems asmenims ir 487,00 Eur pervedė į valstybės biudžetą. Didžiausias vieno nario sumokėtas mokestis siekia 27 000 Eur (Lietuvos žaliųjų partijai). 10 000 Eur viršija dar trijų narių nario mokesčiai (1 Lietuvos žaliųjų partijos, 2 Partijos LIETUVA – VISŲ). 5 asmenys sumokėjo nuo 5 000 iki 10 000 Eur (1 Laisvės partijos, 3 Lietuvos žaliųjų partijos, 1 Partijos „Laisvė ir teisingumas“). Nuo 1 000 iki 5 000 Eur sumokėjo 79 nariai, priklausantys 11 partijų.

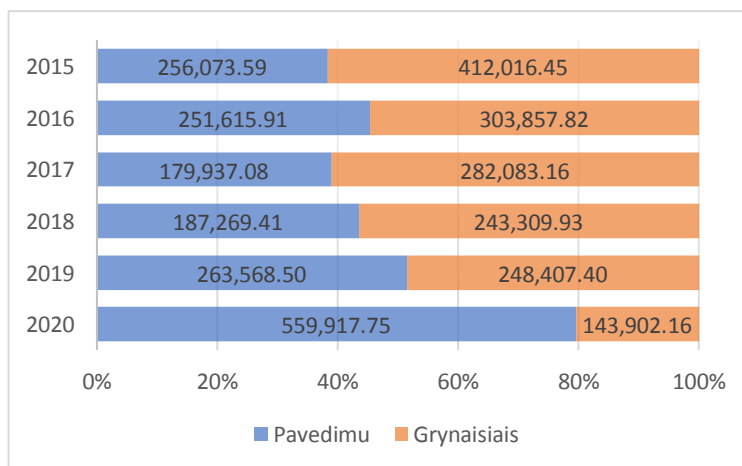
Pagal PPI, jeigu bendra politinės partijos nario mokesčių politinei partijai suma per metus viršija 360 Eur, politinės partijos narys privalo deklaruoti savo turtą ir pajamas. 2020 metais partijos nario mokesčių suma, per metus viršijanti 360 Eur, kai politinės partijos narys privalo deklaruoti savo turtą ir pajamas, pervedė 182 politinės partijos nariai, iš viso 294 914,68 Eur.

Eil. Nr.	Politinė partija	Narių, sumokėjusių daugiau nei 360 Eur sumą, skaičius	Sumokėta suma, Eur
1.	Darbo partija	1	372,00
2.	Krikščionių sąjunga	12	26 763,00
3.	Laisvės partija	4	10 652,44
4.	Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga	25	23 751,09
5.	Lietuvos liaudies partija	6	9 555,00
6.	Lietuvos socialdemokratų darbo partija	2	1 570,00
7.	Lietuvos socialdemokratų partija	35	21 747,00
8.	Lietuvos žaliųjų partija	38	108 517,00
9.	Nacionalinis susivienijimas	14	17 228,00
10.	Partija „Laisvė ir teisingumas“	25	33 586,11
11.	Partija LIETUVA – VISŲ	6	31 460,00
12.	Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai	14	9 713,04
	Iš viso	182	294 914,68

Nuo 2020 m. sausio 1 d. pasikeitus PPI nuostatomis, VRK interneto svetainėje skelbiami politinių partijų narių, per kalendorinius metus sumokėjusių daugiau negu 360 Eur nario mokestį, sąrašai.

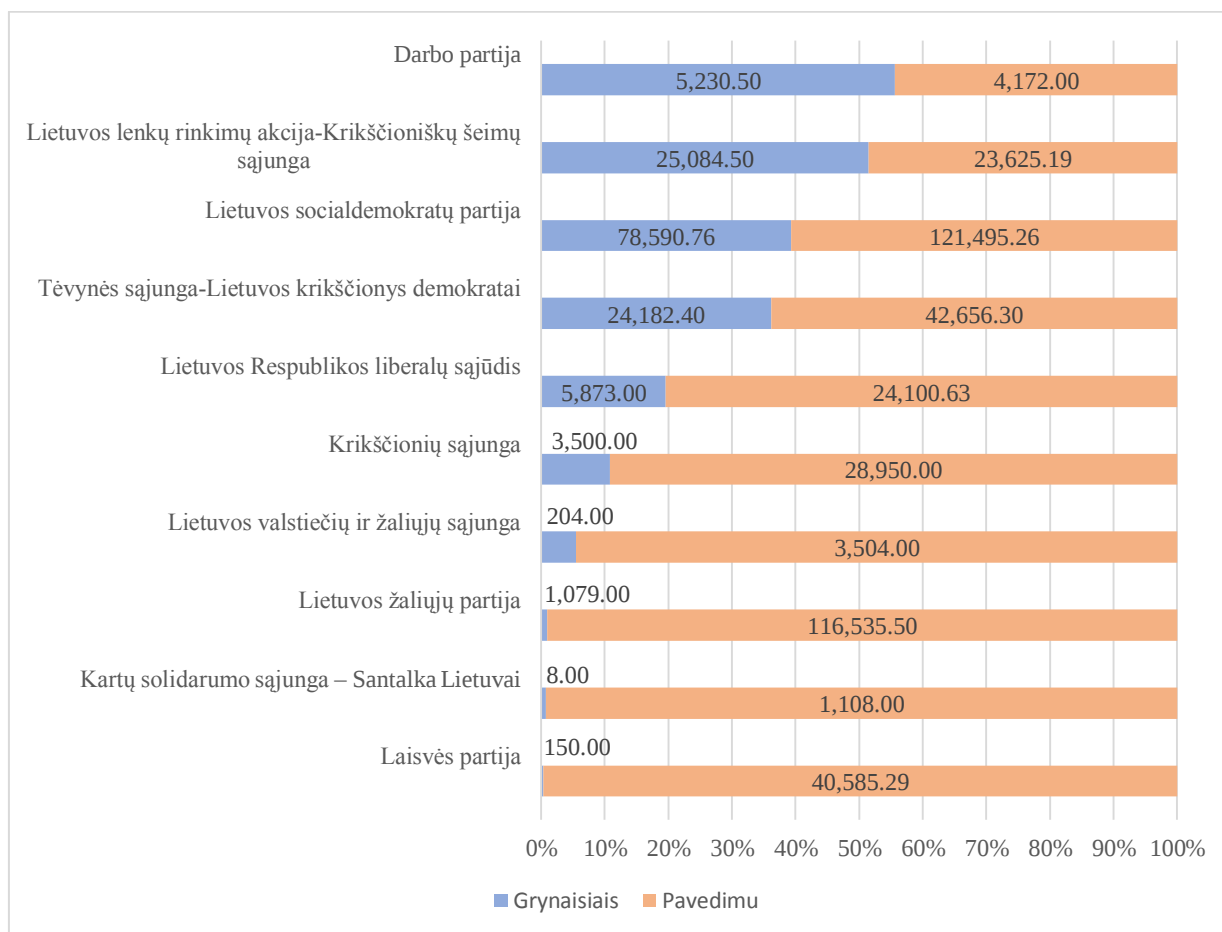
6.2. **Dėl nario mokesčio mokėjimo grynaisiais pinigais.** Ketvirtus metus iš eilės padidėjo pavedimu mokamo nario mokesčio dalis. 2020 metais tai sudarė 79,55 proc. visų priimtų nario mokesčių. Tai galėjo lemti ir nuo 2020 m. sausio 1 d. galiojanti PPI 19 straipsnio 5 dalis, numatanti, kad *nario mokestis, viršijantis 0,3 VMDU dydį, privalo būti mokamas tik banko pavedimu. Ne banko pavedimu gautą nario mokestį už politinės partijos apskaitą atsakingas asmuo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo nario mokesčio gavimo perveda į politinės partijos einamąją banko sąskaitą.* 2002 metais 0,3 VMDU sudarė 407,70 Eur.

Pavedimu ir grynaisiais gautų nario mokesčių santykio kaita

2020 metais 9 partijos nario mokesčius gavo vien tik pavedimais. Tik 2 politinių partijų nario mokesčiai grynaisiais sudarė daugiau nei pusę priimtų nario mokesčių. Didžiausia nario mokesčio grynaisiais suma sudaro 405 Eur ir tai neviršija 0,3 VMDU ribos. Nustatyti 5 asmenys, kurie kelis kartus sumokėjo nario mokestį grynaisiais neviršydam 0,3 VMDU ribos, tačiau per kalendorinius metus sumokėtų nario mokesčių suma viršija šią ribą (bendra suma nuo 500 iki 810 Eur).

Pavedimu ir grynaisiais gautų nario mokesčių santykis

7. Dėl finansavimo šaltinių teisėtumo. PPĮ 17 straipsnyje nustatyta, kad *Politinės partijos turi teisę verstis leidybos, spaudos ir atributikos platinimo, nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, politinių bei kultūrinių renginių (paskaitų, parodų ir kitų) organizavimo ir kita veikla, iš kurios gautos lėšos gali būti naudojamos tik politinės partijos įstatuose nurodytiems politinės partijos veiklos tikslams.*

PPĮ 19 straipsnio 1 dalyje nustatyti politinės partijos finansavimo šaltiniai: politinės partijos nario mokesčiai, valstybės biudžeto asignavimai, lėšos, gautos iš PPĮ 17 straipsnyje nurodytos kitos jos veiklos (leidybos, spaudos ir atributikos platinimo, nuosavybės teise priklausančio turto valdymo ir disponavimo juo, politinių ir kultūrinių renginių (paskaitų, parodų ir kitų) organizavimo), Lietuvos Respublikoje registruotų bankų arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje

narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruotų bankų padalinių, veikiančių Lietuvos Respublikoje, paskolos politinei partijai, palūkanos už banko sąskaitoje esančias lėšas, nuolatinio Lietuvos gyventojų savanoriškai skiriama vieno procento dydžio sumokėto metinio pajamų mokesčio dalis, politinės kampanijos laikotarpiu politinės partijos gaunamos turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukos šios politinės partijos politinei kampanijai finansuoti.

Pagal VRK 2020 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. Sp-21 patvirtintą Politinės partijos veiklos finansavimo ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas), Politinės partijos finansavimo ataskaitos I dalyje „Lėšos iš finansavimo šaltinių“ turi būti pateikta informacija apie politinės partijos lėšas pagal PPI 19 straipsnyje nurodytus finansavimo šaltinius. Aprašo 11.2 papunktyje nurodyta *straipsnyje „7.3. Kita“ nurodomos lėšos, gautos iš kitų finansavimo šaltinių, nenurodytų kituose šios dalies straipsniuose.*

6 partijos Ataskaitos I dalies „Lėšos iš finansavimo šaltinių“ 7.3 eilutėje „Kita“ nurodė gavusios 46 257,95 Eur sumą. Aiškinamajame rašte partija Tvarka ir teisingumas nurodė gavusi 665 Eur, iš jų: permoką (85 Eur) ir nepanaudotą avansą (235 Eur) už paslaugas, sugrąžintą mokėjimą (345 Eur). Lietuvos žaliųjų partija nurodė, kad partija 2020 metais buvo įtraukta į įmonių, nukentėjusių nuo COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos, sąrašą. Partijos darbuotojams buvo paskelbta dalinė prastova. Partija 2020 metais gavo 5 013,95 Eur subsidiją darbo užmokesčiui pagal 2020 m. kovo 17 d. priimtą Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo papildymo 5¹ straipsniu ir 24, 25, 35, 37, 41, 42, 44 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIII-2822.

4 politinių partijų Aiškinamuosiuose raštuose neatskleisti finansavimo šaltiniai, iš kurių gautas lėšas partijos nurodė eilutėje „Kita“. 2021 m. kovo 29 d. ir balandžio 1 d. el. paštu už partijų apskaitą atsakingų asmenų paprašyta paaiškinti, kokios ir iš kokių finansavimo šaltinių gautos šios lėšos.

Partijos „Laisvė ir teisingumas“ 2021 m. kovo 29 d. atsakyme (reg. Nr. 1-557(7.9) nurodoma: „*Veiklos finansavimo ataskaitos I dalies 7 eilutėje parodyta 18 530 Eur nario mokesčio, kuris buvo surinktas ir užregistruotas VRK IS iki partijos pavadinimo keitimo į Lietuvos laisvės sąjungos (liberalai) duomenų bazę.*“

Centro partijos-tautininkų 2021 m. kovo 30 d. atsakyme (reg. Nr. 1-560(7.9) nurodoma: „*7.3 eil. „Kita“ nurodyta 1 032 Eur suma - nario mokesčiai sumokėti iki 2020-08-24 dienos partijai pavadinimu Centro partija Gerovės Lietuva. Nuo 2020-08-24 partijos pavadinimas pakeistas į Centro partija-tautininkai.*“

Partijos LIETUVA – VISŲ 2021 m. balandžio 1 d. atsakyme (reg. Nr. 1-573(7.9) nurodoma: „*7.3 eil. „Kita“ nurodyta 25 Eur suma atsirado iš skirtumo tarp UAB "Verslo centras 1000 litų" pagal išankstinę sąskaitą sumokėtų 100 eurų ir gautų sąskaitų bendra suma 75 eurų. Neišnaudotas likutis 25 eurų buvo gautas kaip grąžinta permoka.*“

KARTŲ SOLIDARUMO SĄJUNGOS – SANTALKOS LIETUVAI 2021 m. kovo 29 d. atsakyme (reg. Nr. 1-558(7.9) nurodoma, kad 20 992 Eur sumą sudaro parama iš pavienių fizinių asmenų – 8 074 Eur ir kandidatų įnašai – 12 918 Eur.

PPĮ 19 straipsnio 1 dalyje numatyti finansavimo šaltiniai, finansavimas fizinių asmenų lėšomis negalimas, išskyrus partijos nario mokesčius.

PPĮ 19 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad *finansuoti politines partijas kitomis, šiame straipsnyje nenurodytomis, lėšomis draudžiama.*

PPĮ 19 straipsnio 12 dalyje nustatyta, kad *jeigu politinė partija priima ir panaudoja lėšas iš neleistinių politinės partijos finansavimo šaltinių, Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą, kuriuo įpareigoja politinę partiją tokio pat dydžio sumą, kurią politinė partija priėmė ar panaudojo iš neleistinių politinės partijos finansavimo šaltinių, per 20 darbo dienų pervesti į valstybės biudžetą, išskyrus atvejus, kai dėl šiurkštaus šio įstatymo pažeidimo politinei partijai nebuvo skirti valstybės biudžeto asignavimai.*

Įstatymų leidėjas numatė gana griežtus reikalavimus partijoms skiriamoms fizinių asmenų lėšoms. PPĮ 19 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad *politinės partijos narys per kalendorinius metus politinei partijai gali sumokėti nario mokesį neviršijantį 20 paskelbto praėjusių kalendorinių metų ketvirto ketvirčio šalies ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) dydžių Bendra politinės partijos nario mokesčio politinei partijai suma per kalendorinius metus negali viršyti 10 procentų politinės partijos nario deklaruotų praėjusių kalendorinių metų (kai nario mokestis mokamas po gegužės 1 dienos) arba užpraėjusių kalendorinių metų (kai nario mokestis mokamas iki gegužės 1 dienos) metinių pajamų. Jeigu bendra politinės partijos nario mokesčių politinei partijai suma per metus viršija 360 eurų, politinės partijos narys privalo deklaruoti savo turtą ir pajamas. Pagal PPĮ 26 straipsnio 1 dalį, <...> politinės partijos narių, per kalendorinius metus sumokėjusių daugiau negu 360 eurų nario mokesį, sąrašai yra vieši ir skelbiami 10 metų.*

Partija 2021 m. kovo 29 d. atsakyme nurodydama, kad buvo gauta 8 074 Eur parama iš pavienių fizinių asmenų, nenurodė jų pavardžių ir nenurodė, ar asmenys yra KARTŲ SOLIDARUMO SĄJUNGOS – SANTALKOS LIETUVAI nariai. Partijos 2021 m. balandžio 2 d. (reg. Nr. 1-574(7.9) papildomai pateiktame atsakyme nurodoma, kad 8 073,88 Eur paramą pervedė 27 asmenys, bet nepateikta informacija, kurie iš jų yra partijos nariai. Peržiūrėjus sąrašą, nustatyta, kad tarp jų yra 11 partijos kandidatų, bendra jų pervesta suma – 7 884 Eur (vienas kandidatas 4 pavedimais pervedė 3 494 Eur sumą, kitas 2 pavedimais – 2 300 Eur sumą, vienas – 1 360 Eur, kitų kandidatų pervestos sumos: 12 Eur, 20 Eur, 100 Eur, 150 Eur, 400 Eur), 17 fizinių asmenų pervesta suma – 189,88 Eur (mokėjimai po 12 Eur, 10 Eur ir vienas – 1,88 Eur).

Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymas numato, kad politinės kampanijos dalyvis gali priimti fizinių asmenų aukas (ne daugiau kaip 10

VMDU iš vieno asmens) ir prievolę aukotojui deklaruoti turtą ir pajamas, bei tai, kad bendra aukų suma per kalendorinius metus negali viršyti 10 procento aukotojo deklaruotų pajamų. Per Seimo rinkimus aukas galima priimti tik iš Lietuvos Respublikos piliečių. Kandidatai gali skirti iki 20 VMDU ir turi turėti pakankamai pajamų aukai suteikti.

KARTŲ SOLIDARUMO SAJUNGA – SANTALKA LIETUVAI į einamąjį banko sąskaitą priėmė 20 992 Eur lėšų iš PPĮ nenumatytų finansavimo šaltinių: fizinių asmenų paramą – 8 074 Eur ir kandidatų įnašų rinkimų užstatui sumokėti – 12 918 Eur; rinkimų užstatui panaudojo 14 944,60 Eur (VRK 2021 m. sausio 28 d. sprendimu Nr. Sp-28 partijai rinkimų užstatas negrąžintas) ir 6 400,28 Eur pervedė į partijos politinės kampanijos sąskaitą. Taigi, partijai dalies gautų lėšų neapskaičius kaip galimų nario mokesčių, nebuvo patikrinta, ar šios lėšos atitinka PPĮ numatytus reikalavimus. Dalį fizinių asmenų aukų gavus ne į politinės kampanijos sąskaitą ir jas priėmus, bet neapskaičius kaip fizinių asmenų aukų politinei kampanijai finansuoti, nepaviešinta dalis politinės kampanijos lėšų šaltinių ir nepatikrinta, ar šios lėšos atitinka Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo reikalavimus.

Siūloma pavesti VRK Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui atlikti tyrimą dėl KARTŲ SOLIDARUMO SAJUNGOS – SANTALKOS LIETUVAI 2020 metų finansavimo teisėtumo.

8. Dėl finansinių įsipareigojimų. 18 politinių partijų savo Finansinės būklės ataskaitose nurodė turinčios finansinių įsipareigojimų. Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų bendra suma – 1 463 189,22 Eur, iš jų 1 453 056,22 Eur (99,3 proc.) sudaro trumpalaikiai įsipareigojimai. Lyginant su 2019 metais, mokėtinų sumų ir įsipareigojimų bendra suma sumažėjo (2019 m. – 1 532 101 Eur), bet vis dar yra didesnė už 2018 m. ir 2017 m. finansinių įsipareigojimų dydžius (2018 m. – 1 203 704 Eur; 2017 m. – 1 085 047 Eur), lyginant su 2015–2016 metais, partijų įsipareigojimai nepadidėjo (2016 m. – 3 591 338 Eur; 2015 m. – 2 893 341 Eur).

9. Dėl sąnaudų darbuotojų išlaikymui. 12 politinių partijų Politinės partijos veiklos finansavimo ataskaitoje nurodė turėjusios sąnaudų darbuotojams išlaikyti, taip pat nurodė ir darbuotojų skaičių ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (11 partijų – 108 darbuotojai, 1 partija darbuotojų nebeturėjo). Likusios 13 partijų nurodė darbuotojų ataskaitiniais metais neturėjusios.

10. Dėl tiesiogiai ar netiesiogiai su politinėmis partijomis susijusių asmenų. Iš 25 finansinių ataskaitų rinkinius VRK IS patvirtinusių politinių partijų nė viena Politinės partijos veiklos finansavimo ataskaitoje nenurodė turinti tiesiogiai ar netiesiogiai su politine partija susijusių ar kitaip politinės partijos kontroliuojamų juridinių asmenų, taip pat juridinių asmenų, kurių steigėjas (vienas iš steigėjų) yra politinė partija.

11. Dėl nepriklausomo patikrinimo. Pagal PPI 25 straipsnio 1 dalį, politinės partijos, per kalendorinius metus gavusios daugiau kaip 200 VMDU dydžio (2020 m. tai sudarė 271 800 Eur) pajamų, privalo VRK pateikti ir auditoriaus ataskaitą dėl pastebėtų faktų.

Techninėje užduotyje nustatyta, kad auditorius, atlikęs auditą ir patikrinimą, parengia išvadą, kurioje pareiškia savo nuomonę apie audituotas finansines ataskaitas.

Iš 7 pateiktų nepriklausomų auditorių išvadų dėl 1 partijos pateiktas dalyko pabrėžimas (reikšmingas neapibrėžtumas, susijęs su veiklos tęstinumu), tačiau dėl to nuomonė nebuvo sąlygota. Auditorių ataskaitų dėl pastebėtų faktų prieduose pateikti pastebėjimai 3 partijoms dėl nario mokesčio apskaitos. 4 partijoms pastabų nepateikta: Lietuvos socialdemokratų darbo partijai (patikrinimą atliko UAB „Verslo konsultacijos ir auditas“), Lietuvos socialdemokratų partijai (patikrinimą atliko UAB „Baltijos auditas“ ir ko), Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungai (patikrinimą atliko UAB Auditorių profesinė bendrija), Tėvynės sąjungai-Lietuvos krikščionims demokratams (patikrinimą atliko UAB „Audito svarba“).

11.1 Darbo partijos patikrinimą atliko UAB „Patikimas auditas“. Auditoriaus ataskaitos dėl pastebėtų faktų priede pateikti pastebėjimai:

11.1.1 dėl grynaisiais pinigais gauto nario mokesčio įnešimo į einamąją banko sąskaitą nesilaikant terminų (vienas partijos skyrius);

11.1.2 dėl pavėluotai grąžintų lėšų jas sumokėjusiems asmenims (9 asmenims 220 Eur suma).

11.2 Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos patikrinimą atliko UAB „Audito sistemos“. Auditoriaus ataskaitos dėl pastebėtų faktų priede pateiktas pastebėjimas dėl nario mokesčio priėmimo iš asmens, kuris pinigų priėmimo metu buvo išstojęs iš partijos (84 Eur).

2021 m. kovo 24 d. el. paštu už partijos apskaitą atsakingo asmens paprašyta pateikti informaciją dėl nario mokesčio. Tą pačią dieną el. paštu gauta informacija (reg. Nr. 1-523(7.9), kad nepriimtina nario mokesčio 84 Eur suma 2020 m. lapkričio 18 d. grąžinta sumokėjusiam asmeniui.

11.3 Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio patikrinimą atliko UAB „Audito sprendimai“. Nepriklausomo auditoriaus išvadoje pateiktas dalyko pabrėžimas, kuriame nurodoma: „Atkreipiame dėmesį į finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 9 pastabą „Neapibrėžtumai“, kurioje nurodoma, kad 2017 m. rugsėjo 22 d. Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžiui buvo pareikšti įtarimai ir 2018 m. balandžio 18 d. Vilniaus apygardos teismui prokuratūra perdavė baudžiamąją bylą, kurioje Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis kaltinamas padarius Baudžiamojo kodekso 20 str. 2 d., 225 str. 1, 2 ir 3 d., 226 str. 4 d., 228 str. 2 d. numatytus nusikaltimus. Šios aplinkybės, o taip pat ir kiti dalykai, aprašyti aiškinamojo rašto 9 pastaboje, rodo, kad iki kol bus priimta išteisinamoji nutartis dėl Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio veikos, išlieka reikšmingų neapibrėžtumų, galinčių kelti

abejonių dėl Politinės partijos galimybių tęsti veiklą. Dėl šio dalyko mūsų nuomonė nebuvo sąlygota.“

Auditoriaus ataskaitos dėl pastebėtų faktų priede pateikti pastebėjimai:

11.3.1 dėl nario mokesčio priėmimo iš asmenų, nepriklausančių politinei partijai (40 Eur);

11.3.2 dėl grynaisiais pinigais gauto nario mokesčio įnešimo į einamąjį banko sąskaitą nesilaikant terminų (trims partijos skyriams: Lazdijų, Pagėgių, Varėnos);

11.3.3 dėl pavėluotai grąžintų lėšų jas sumokėjusiems asmenims (4 asmenims 24 Eur suma) ir pervestų į valstybės biudžetą (32 asmenų 185 Eur suma).

Vadovaujantis Politinės partijos narių mokesčių žurnalo formos, jo užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinta VRK 2016 m. vasario 4 d. sprendimu Nr. Sp-16 „Dėl Politinės partijos narių mokesčių žurnalo formos, jo užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“) 25 punktu, *„gavus Teisingumo ministerijos atsakymą, kad partijos mokesčių sumokėjęs asmuo nėra partijos narys, už politinės partijos apskaitą atsakingas asmuo gali priimti nario mokesčių, jei įsitikina, kad tas asmuo yra (mokesčio mokėjimo metu buvo) politinės partijos narys. Tokiu atveju skiltyje „Pastabos“ nurodomas nario mokesčio priėmimo pagrindas“.*

VRK, patikrinusi Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio narių mokesčių registracijos žurnalą, nustatė, kad vienas asmuo mokėjo du kartus 2020 m. sausio 20 d. ir rugpjūčio 25 d. po 20 Eur. Narių mokesčių registravimo žurnalo skiltyje „Pastabos“ nurodyta, kad asmuo mokesčio mokėjimo momentu priklausė partijai, priimta – 40 Eur iš 1 asmens.

12. Dėl VRK atliekamų tikrinimų apimties. Pagal PPĮ 25 straipsnio 2 dalį, politinių partijų, per kalendorinius metus gavusių mažiau negu 200 VMDU dydžių pajamų sumą (271 800 Eur), patikrinimą organizuoja VRK. Nurodytam nepriklausomam politinių partijų patikrinimui atlikti VRK turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka pirkti audito įmonių arba auditorių paslaugas. VRK nupirko politinių partijų nepriklausomo patikrinimo paslaugas: numatyta patikrinti iki 5 politinių partijų.

Mažiau kaip 200 VMDU dydžių pajamų sumą 2020 m. gavusios politinės partijos

(Eurais)

Eil. Nr.	Partija	Nario mokesčiai	Politinės kampanijos lėšų likučiai, gauti į einamąjį banko sąskaitą	GPM dalis politinėms partijoms	Kitos lėšos	Iš viso	Paskutinį kartą tikrinta
1.	Partija „Laisvė ir teisingumas“ (buv. Lietuvos laisvės sąjunga)	39 688,11	–	49 981,53	174 841,00	264 510,64	2020 m. ⁵

⁵ Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) iki 2017 m. ir 2020 m. (už 2019 m.) buvo tikrinta nepriklausomo auditoriaus pagal PPĮ 25 str. 1 d., 2019 m. (už 2018 m.) – pagal PPĮ 25 str. 2 d.

Eil. Nr.	Partija	Nario mokesčiai	Politinės kampanijos lėšų likučiai, gauti į einamąją banko sąskaitą	GPM dalis politinėms partijoms	Kitos lėšos	Iš viso	Paskutinį kartą tikrinta
	(liberalai)						
2.	Lietuvos socialdemokratų darbo partija	2 780,00	–	13 287,28	247 295,30	263 362,58	2021 m. ⁶
3.	Centro partija-tautininkai (buv. Lietuvos centro partija, Centro partija „Gerovės Lietuva“)	1 074,00	1 321,34	3 756,82	243 475,00	249 627,16	2020 m.
4.	Laisvės partija	40 735,29	–	109 319,00	26 276,00	176 330,29	2020 m. ⁷
5.	Lietuvos žaliųjų partija	117 614,50	–	16 330,68	5 013,95	138 959,13	2020 m. ⁸
6.	Partija Tvarka ir teisingumas (likviduojama)	–	–	–	128 444,00	128 444,00	2020 m. ⁹
7.	Nacionalinis susivienijimas	42 314,47	–	10 728,52	–	53 042,99	Netikrinta. Įkurta 2020 m.
8.	Krikščionių sąjunga	32 450,00	–	2 179,22	–	34 629,22	Netikrinta. Įkurta 2020 m.
9.	KARTŲ SOLIDARUMO SĄJUNGA – SANTALKA LIETUVAI (buv. KARTŲ SOLIDARUMO SĄJUNGA)	1 116,00	322,97	1 769,00	21 259,00	24 466,97	2012 m.
10.	„Drąsos kelias“ politinė partija	21 480,00	–	827,74	–	22 307,74	2020 m. ¹⁰
11.	Lietuvos liaudies partija	13 615,00	5,79	150,37	–	13 771,16	2016 m.
12.	Politinė partija „Lietuvos sąrašas“	100,00	1,54	5 413,86	–	5 515,40	2017 m.
13.	Lietuvių tautininkų ir respublikonų sąjunga	674,00	–	3 275,00	–	3 949,00	2020 m. ¹¹
14.	Politinė partija „Profesinių sąjungų centras“	–	–	3 407,83	–	3 407,83	2018 m.
15.	Politinė partija Rusų Aljansas	–	–	1 914,00	–	1 914,00	2020 m. ¹²
16.	Lietuvos krikščioniškosios	–	–	708,63		708,63	2012 m.

⁶ Lietuvos socialdemokratų darbo partija įkurta 2018 m., tikrinta nepriklausomo auditoriaus 2019 m. (už 2018 m.) pagal PPĮ 25 str. 2 d., 2021 m. (už 2020 m.) – savo iniciatyva.

⁷ Laisvės partija 2020 m. (už 2019 m.) buvo tikrinta nepriklausomo auditoriaus pagal PPĮ 25 str. 2 d.

⁸ Lietuvos žaliųjų partija 2019 m. (už 2018 m.) ir 2020 m. (už 2019 m.) buvo tikrinta nepriklausomo auditoriaus pagal PPĮ 25 str. 2 d.

⁹ Partija Tvarka ir teisingumas iki 2020 m. tikrinta nepriklausomo auditoriaus pagal PPĮ 25 str. 1 d.

¹⁰ „Drąsos kelias“ politinė partija iki 2017 m. buvo tikrinta nepriklausomo auditoriaus pagal PPĮ 25 str. 1 d., 2020 m. (už 2019 m.) – pagal PPĮ 25 str. 2 d.

¹¹ Lietuvių tautininkų ir respublikonų sąjunga 2019 m. (už 2018 m.) ir 2020 m. (už 2019 m.) buvo tikrinta nepriklausomo auditoriaus pagal PPĮ 25 str. 2 d.

¹² Politinė partija Rusų Aljansas 2020 m. (už 2019 m.) buvo tikrinta nepriklausomo auditoriaus pagal PPĮ 25 str. 2 d.

Eil. Nr.	Partija	Nario mokesčiai	Politinės kampanijos lėšų likučiai, gauti į einamąją banko sąskaitą	GPM dalis politinėms partijoms	Kitos lėšos	Iš viso	Paskutinį kartą tikrinta
	demokratijos partija						
17.	Partija „Jaunoji Lietuva“	–	–	650,00		650,00	2013 m.
18.	Žemaičių partija	–	–	370,00	–	370,00	2012 m.
19.	Partija LIETUVA – VISŲ (buv. Emigrantų partija)	–	–	223,99	25,00	248,99	2013 m.

Dėl taikytinos administracinės atsakomybės

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 545 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad *politinės partijos finansinių ataskaitų rinkinio ir Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatyme nustatytų finansinių ataskaitų rinkinio priedų ir auditoriaus ataskaitos dėl pastebėtų faktų, kai ši ataskaita privaloma, nepateikimas užtraukia baudą politinės partijos pirmininkui nuo vieno šimto keturiasdešimt iki šešių šimtų eurų*. ANK 589 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad *administracinių nusižengimų tyrimą atlieką ir protokolus surašo Vyriausios rinkimų komisijos pirmininkas ar jo įgaliotas šios komisijos narys*.

Siūloma:

1. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo 23 straipsnio 5 dalį pažeidė:

1.1. Kovotojų už Lietuvą sąjungą, iki 2021 m. kovo 15 d. nepateikusi 2020 metų finansinių ataskaitų rinkinio;

1.2. Centro partija-tautininkai, Lietuvių tautininkų ir respublikonų sąjungą ir Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partiją, pavėluotai (po 2021 m. kovo 15 d.) pateikusios 2020 metų finansinių ataskaitų rinkinius.

2. Spręsti dėl nepriklausomo auditoriaus patikrinimo pagal Politinių partijų įstatymo 25 straipsnio 2 dalį ir VRK sudarytą nepriklausomo politinių partijų patikrinimo sutartį dėl 5 daugiausia pajamų gavusių politinių partijų (Partijos „Laisvė ir teisingumas“, Centro partijos-tautininkų, Laisvės partijos, Lietuvos žaliųjų partijos, Nacionalinio susivienijimo), išskyrus Lietuvos socialdemokratų darbo partiją, kurios patikrinimą atliko audito įmonė partijos iniciatyva, ir Partiją Tvarka ir teisingumas, turinčią likviduojamos partijos statusą.

3. Spręsti dėl politinės partijos KARTŲ SOLIDARUMO SĄJUNGA – SANTALKA LIETUVAI 2020 m. finansavimo teisėtumo patikrinimo, partijai gavus ir priėmus lėšas iš galimai neteisėtų finansavimo šaltinių.

4. Svarstyti dėl atsakomybės taikymo Centro partijos-tautininkų, Kovotojų už Lietuvą sąjungos, Lietuvių tautininkų ir respublikonų sąjungos ir Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partijos pirmininkams dėl finansinių ataskaitų rinkinių ir jų priedų nepateikimo ar pavėluoto pateikimo.

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė

Laima Lazauskienė

Vyriausiasis specialistas

Vytautas Vilys